

පිරිත් දේශනයේ මනෝවිකිත්සාමය වැදගත්කම

Rev. Ampare Ananda, Department of Buddhist Culture, Buddhist & Pali University

පිරිත් දේශනය විපත් දුරලා සෞභාග්‍යය ලබා ගැනීමට සිදුකරනු ලබන ප්‍රධානතම බෞද්ධාගමික ශාන්තිකර්මයයි. එහි ආරම්භය බුද්ධකාලය දක්වා දිව යයි. බුදුරදුන් මෙන් ම උන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකයන් වහන්සේලා පිරිත් අසා සුවපත් වූ බවත්, විශාලාවේ තුන් බිය බුදුරදුන් සහ භික්ෂූන් වහන්සේලා රතන සූත්‍රය දේශනා කොට, පිරිත් පැන් ඉස, දුරුකළ බවත් දීඝායු නම් කුමාරයෙකු පිරිත් අසා දීර්ඝායුෂ ලැබූ බවත් බෞද්ධ සාහිත්‍යයේ සඳහන් වේ. පිරිතේ අද්‍යතන ස්වරූපය ඇති විමට පශ්චාත් කාලීන බෞද්ධ සම්ප්‍රදායන්ගේ හා ලාංකේය අභිචාර විධින්ගේ දායකත්වය ලැබී තිබේ. බුදුදහම සියලු මනෝරෝග හා බැඳුණු මූලධර්ම ක්‍ෂය කිරීමට මග පෙන්වන දහමකි. එහෙයින් සමස්ත බුදුදහම ම මනෝ විකිත්සාවක් ලෙස ද සැලකිය හැකි ය. බුදුසමය හා බැඳී පවතින සෑම අභිචාරාත්මක ක්‍රියාවක ම ද මෙම තත්ත්ව ය වෙයි. ඒවා අතරින් පිරිත් දේශනය යනු විමසා බැලිය යුතු තරමේ මනෝවිකිත්සාමය වටිනාකමකින් යුතු ශාන්තිකර්මයකි.

කායික හා මානසික සැනසිල්ල අපේක්ෂාවෙන් සිදු කරන බෝධි පූජාවට බොහෝ දෙනෙකු සහභාගී වෙති. එහෙයින් එය සාමූහික ප්‍රතිකාරයකි: ධර්මව ඔයැර්වහ*. මනෝවිද්‍යාවට අනුව මානසික රෝගියෙකු පිරිසිදු මෙන් ම සුන්දර පරිසරයක තැබිය යුතු ය. ඒ තුළින් රෝගියෙකු මනෝ විද්‍යාත්මක පුනරුත්ථාපනයකට ලක් වේ. පිරිත් දේශනය සිදු කරනුයේ පවිත්‍ර භූමියක ය. පිරිත් හා බැඳුණු සියලු දෑ අතිශයින් පවිත්‍ර ය. අෂ්ටාකාර පිරිත් මණ්ඩපය උඩුවියන් බැඳ ඒ යටින් නූල් ඇඳ ඒවායෙහි නා, බුලත් හා පුවක් කිණිකි එල්ලා මල්කමින්, ලියකමින් සරසා සුදු පිරුවටින් අලංකාර කර තිබෙයි. ධූපයන්ගෙන් සුවඳවත් වූ පහන් එළියෙන් ආලෝකමත් වූ සැඳෑ අඳුරේ සාධුකාර හා බෙරහඬ මධ්‍යයේ පිරිත් දේශනය ඇරඹෙයි. සහභාගී වන්නවුන්ට පිරිත් තුළින් අත්වන සෞභාග්‍යය පිළිබඳ මනා විශ්වාසයක් ගොඩ නැගෙයි. පිරිතේ අන්තර්ගත බලය හා එමගින් අතීතයේ සෞභාග්‍යය ලැබූ අයුරු සිහි කැඳවමින් භික්ෂූන් වහන්සේ නමක විසින් සිදු කරනු ලබන අනුශාසනයෙන් සැදුහැතියන්ගේ විශ්වාසය තීව්‍ර කෙරෙයි. එය මනෝ විකිත්සකවරයෙක් රෝගියෙකු අලංකාර ස්ථානයක තබා මෝහනය කොට, සාණාත්මක සිතුවිලි ඉවත් කොට, ධනාත්මක සිතුවිලි ඇතුළු කිරීමක් වැනි ය. පිරිත් දේශන භික්ෂූහු මනෝ විකිත්සකයන්ගේ කාර්යයට සමාන කාර්යයක් ඉටු කරති. සහභාගී වන්නවුන්ගේ පෙර පැවති මානසිකත්වය පිරිත් අසන විට වෙනස් වේ. සෑම දෙනාගේ හදවත් පහන් සිතුවිලිවලින් පිරේ. එහෙයින් පිරිත් දේශනය යනු භාව විරේචන:ක්ඵයිසි* ක්‍රියා දාමයකි. මෙම මනෝ විකිත්සාමය ප්‍රතිකාරයනට අමතරව පිරිත් දේශනය තුළ ශබ්ද ප්‍රතිකාරය (Sound Therapy), සංගීත ප්‍රතිකාරය (Music Therapy), කලා ප්‍රතිකාරය (Art Therapy), වැනි ප්‍රතිකාරක්‍රම ද ක්‍රියාත්මක වේ. පිරිත් දේශනාවේ අන්තර්ගත මනෝ විකිත්සාමය වටිනාකම අධ්‍යයන කිරීම කාලෝචිත මෙන් ම ධර්මමය හා ශාස්ත්‍රීය කාර්ය භාරයක් වේ.

මුඛ්‍ය පද : පිරිත් දේශනය, මනෝ විකිත්සාව, සාමූහික ප්‍රතිකාරය, පුනරුත්ථාපනය, භාව විරේචනය